

STÁLE ŽIVÁ VZPOMÍNKA NA JIŘÍHO SCHELINGERA

Je tomu už třicet let, co nás opustil zpěvák a skladatel Jiří Schelinger. Zatímco mnozí by za tu dobu upadli v zapomnění, Jiří Schelinger tu pořád je. Jeho písničky jsou stále stejně oblíbené, kolegové na něj vzpomínají s úctou. Letos by mu bylo šedesát. Ne náhodou proto právě vychází trojalbum se Schelingerovými největšími hity a nejkvalitnějšími písněmi. Po celý život si byl Jiří Schelinger blízký se svým bratrem Milanem.

Foto: Pavel Jaanaský

Proč, podle vás, jsou písničky Jiřího Schelingera dodnes tak populární?

V době, kdy Jirka „dělal kariéru“, neměl konkurenci. Pravda, byly tady kapely jako Olympic nebo Katapult, ale v nich působily jiné typy zpěváků. Byl osobitý jak svým hlasem, tak svým zjevem.

Jak Jiří přistupoval ke své práci?

Dělal všechno ohromně poctivě. A muziku miloval. Naší mamince říkal, že by ji dělal i zadarmo. Lidé poznají, když člověk přistupuje k práci tímhle způsobem; že to není kalkul někoho, kdo si muziku vyvolí jako relativně snadné povolání. Ono to snadné povolání není, zvlášť tenkrát, když jste za čtyři stovky musel zvládnout tři sta koncertů ročně. To je peklo. Bufety, hotely a tak dál...

Ta popularita je možná dána i šíří jeho repertoáru, každému nabídl „to jeho“.

To je pravda, Jirka si jako zpěvák uměl poradit s každým žánrem. Zpíval country, hard rock, pop... Kdyby měl školený hlas, možná by si na vedlejšák troufnul i na operu.

A taky měl štěstí na autory!

Určitě. U jeho začátků stáli takoví lidé, jako Zdeněk Svěrák, Karel Šíp a Jaroslav Uhlíř. Šíp a Uhlíř byli tenkrát začínající muzikanti, ale chtěli svoji profesi dělat na úrovni. Chtěli psát dobré texty a dobrou muziku, skládat písničky. A povedlo se jim to, protože si za tím šli a uměli to. Takže na autory měl Jirka skutečně štěstí. A potom, když už má člověk úspěch, o autory nouze není. Ti už vidí... Tak

například Karel Svoboda pro něj napsal řadu věcí, třeba do filmu.

Mění se v průběhu let nějak vaše vzpomínky na bratra?

Po třiceti letech, které letos uplynou od Jiřího smrti, už to mám v hlavě srovnané, přehodnocené. Celý Jirkův život mám v rukou, protože ho dobře znám. Do pěti let jsme spolu spali na gauči a do čtrnácti nebo patnácti let jsme byli pořád spolu. Jeho první půlku života tak znám velmi dobře. I tu druhou jsem sledoval, všechno, co se kolem něj dělo. A na konci jeho života jsme se sešli v kapele, odehrál jsem s Jirkou posledních sto koncertů. Do toho fotografie, na které se občas dívám. Jsem tedy s Jirkou neustále v jakémsi duchovním styku. A Jiří je pořád se mnou.

Jak hodnotíte nové výběrové trojčedéčko Jiřího Schelingera Čas 51:71:81?

Výběr se mi líbí. První deska je chronologická, srovnaná od Jirkových začátků, druhá ho představuje jako autora hudby, třetí je, řekl bych, bonusová, jsou zde jeho verze převzatých skladeb kapel jako Mungo Jerry, Beatles, Deep Purple nebo Black Sabbath, částečné rekonstrukce se tu dočkal projekt Zemětřesení.

SU 6040-2

PŘIPRAVUJE SE:

ŠKWOR

po třech letech vydává 18. března nové studiové album. Jako bonus bude k CD nazvanému v mnoha ohledech příznačné DRSNEJ KRAJ připojeno DVD.

VOJTA DYK

spolu s Martinem Písaříkem a Lucií Permetovou připravuje u Supraphonu k vydání audio podobu oblíbené dětské knížky APRÍLOVÁ ŠKOLA s hravou, vtipnou a trochu praštěnou poezií Jiřího Žáčka.

VÁCLAV NECKÁŘ

na konci března nabídne svým příznivcům pod názvem ŽIVOT výběr svých nejoblíbenějších písniček na trojalbu ve Zlaté kolekci.

MARIE ROTTROVÁ

v očekávání kulatého životního jubilea a v přípravě velkého podzimního koncertního turné se připravuje také trojalbum ZLATÁ KOLEKCE, které již na konci března přinese výběr více než šedesáti písní ze všech období zpěvaččiny kariéry, od ostravských začátků až po úplnou současnost.

Milan Schelinger převzal za svého bratra in memoriam Jubilejní diamantovou desku Supraphonu

Foto: M. Kubica

MLÝNSKÉ KOLO HANY HEGEROVÉ

V rámci limitované edice úspěšného novinkového alba Hany Hegerové *Mlýnské kolo v srdci mém* je DVD se dvěma filmy. Jedním z nich je dokument o vzniku alba režiséra Tomáše Hodana.

SU 6025-2

Foto: Sandra Marhout

Jak jste se k sobě s Hanou Hegerovou dostali?

S paní Hegerovou se znám přes jejího vnuka Matouše, se kterým jsem chodil od první třídy na základní školu. Jednoho dne mi zavolala s tím, že jde druhý den po triadvaceti letech do studia natáčet desku a že by chtěla, abych to bylo zaznamenané. Sehnal jsem si tedy kameru a druhý den šel do studia s ní.

Jaké bylo natáčení?

Za celou dobu, co jsem se s paní Hegerovou vídal a natáčel ji, jsem se nepotkal s blbcem. Ona je éterický člověk a stejné lidi sdružuje kolem sebe. Všichni, kdo jsou kolem ní, ať už muzikanti, zvukaři, osvětlovači či lidé dalších profesí, jsou ve svých oborech maximální osobnosti a navíc skvělí lidé. S Hanou Hegerovou je tak vždycky

příjemné se potkat i díky všem těm, kteří stojí okolo ní.

Jedním z nich je Petr Malásek, asi vůdčí osobnost vzniku alba...

Petr Malásek je tím pádem významnou postavou i ve filmu. Snímek začíná scénou, kdy on a paní Hegerová sedí v hospodě, Petr drží v ruce lístek se seznamem skladeb a spolu se dohadují, které písně na album zařadit. Co se týče muziky, Hana Hegerová s Petrem všechno konzultuje a má v něj plnou důvěru.

Byla vůči vám Hana Hegerová při natáčení vstřícná?

Byla, vždyť to celé částečně vzešlo od ní. Měl jsem tak usnadněnou práci, přistupovala ke mně s velkým pochopením. To je u dokumentu hodně důležité. Dokonce mi pomáhala! Hegerová je původně herečka, s kamerou to umí, ví, kam ji postavit a jak se postavit před ni, obecně jak zacházet s filmem. Občas se tak třeba koukla do kamery a něco řekla. To film hodně oživuje.

Hana Hegerová, jak známo, nemá ráda studio; projevovalo se to nějak při natáčení filmu?

Ne, ona je profesionálka, i když věta, že studio nesnáší, dokonce

nenávidí, ve filmu zazní. Hana Hegerová má ráda koncerty, je ráda s lidmi, přijímá od nich energii... Ale ve studiu, kde slyší každý svůj tón, není ráda. Vlastně nevím, jestli album *Mlýnské kolo v srdci mém* dodnes slyšela.

Vy tu desku znáte dokonale – máte ji rád?

Ano. Zní to jako klišé, ale skutečně si myslím, že Hana Hegerová je u nás ve své branži největší osobnost.

Jak dokument vznikl?

Byl jsem ve studiu první dny. Některé situace jsme natáčeli zpětně. Dotáčeli jsme ale jenom věci, které se skutečně staly, nikdo nemusel nic předstírat. Vývoj natáčení desky je tak zachycen autenticky.

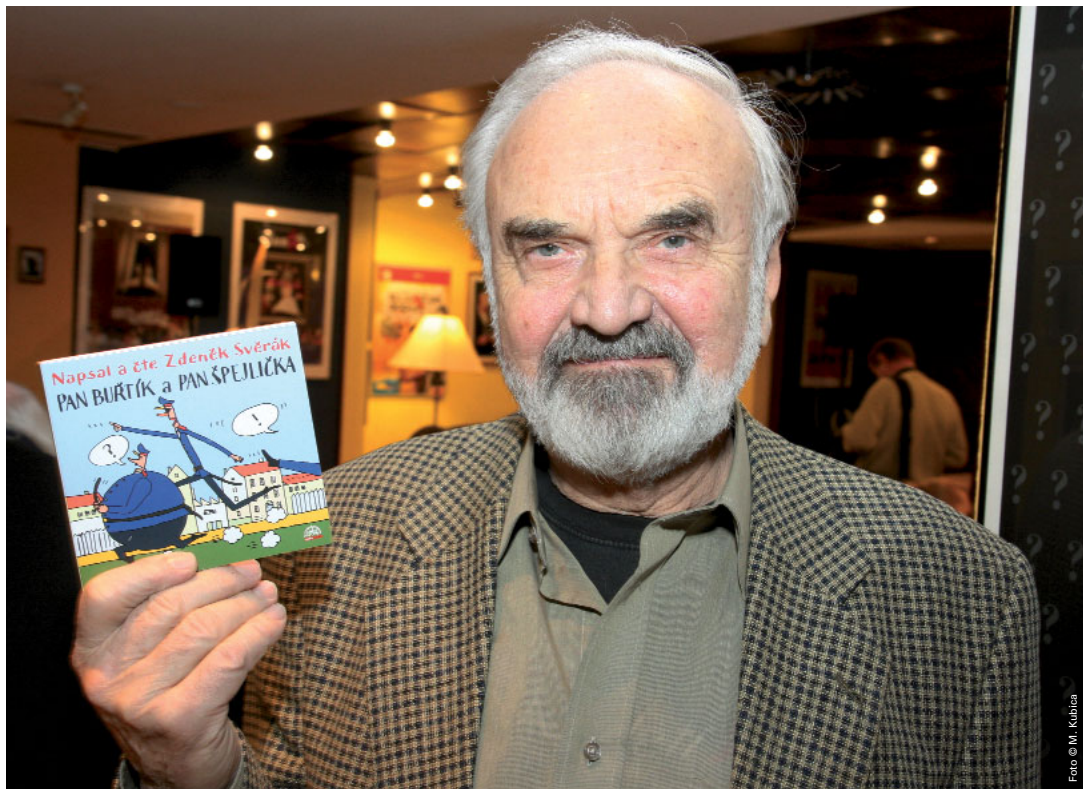
Vítáte společné vydání CD a DVD se dvěma filmy, vaším a Jakuba Koháka?

Když takovou možnost současná média nabízejí, je to hezké spojení. Navíc v době, kdy prodej desek stagnuje, je to zpestření, bonus pro toho, kdo si komplet koupí. A osobně jsem ve společnosti Jakuba Koháka rád, jeho práce znám a například Jakubovy klipy se mi moc líbí.

Režisér dokumentu *Mlýnské kolo Hany Hegerové* Tomáš Hodan

ZDENĚK SVĚRÁK: CIRKUS, TO JE MOJE DĚTSTVÍ

SU 6139-2

A v textu jednoho příběhu je taky důležitý cirkus...

Cirkus mám skutečně rád. Působí na mě zvláštním kouzlem, přenáší mě do dětství, kdy jsem se těšil, až přijede na náměstí do Kopidlna... Jako kluci jsme ho pak pomáhali stavět. A když dnes přijede nějaký malý cirkusík do Čechovic, vyrazíme tam s vnoučaty.

Čtete rád vlastní texty?

Čtu je velice rád, zejména, když jsou u toho ve studiu lidé, se kterými už se nebojím. Naďa Dvorská, se kterou jsme dělali společně už nahrávku Povídek, taková je, takže do tohoto nového projektu jsem vstoupil nebojácně. Věděl jsem, že ona jako režisérka ví, v čem jsem dobrý a do čeho se pouštět nemám. Na takovou čtenbu jsou zapotřebí naprostý klid a uvolnění a je nutné vědět, jaký má člověk hlas, co s ním může dělat a co s ním dělat nemůže. Já toho se svým hlasem moc dělat nemůžu, takže je to takové, jaké to je ...

Muziku na CD s pány Buřtíkem a Špejličkou složil Jaroslav Uhlíř.

Ano, Jardu Uhlíře jsem o to požádal, ostatně – koho jiného? Vždyť on je vlastně moje tvůrčí dvojče. Jaroslav Uhlíř je melodik a jeho melodie nahrávku oživuje. On tu zkomponoval v nástrojích jeden hlubší a jeden vysoký hlas, jakoby pana Buřtíka a pana Špejličku, ty hlasy si vzájemně odpovídají. Myslím si, že to Jarda vzal za správný konec.

Supraphon přichází s novinkou pro milovníky pohádek, originálních příběhů a Zdeňka Svěráka: jako audioknihu vydává nahrávku půvabné knížky Pan Buřtík a pan Špejlička ve skvělé autorské interpretaci. Tohle CD skutečně pohladí – jak vytříbeným jazykem, tak i podáním pana Svěráka, kterého se ptáme:

V poměrně krátké době je to váš druhý text vydaný u Supraphonu na CD; myslíte už při psaní na to, že by mohla vzniknout i jeho audiopodoba?

Při psaní Povídek jsem si to, myslím jsem napsal v roce 1970 pro své děti, které ještě byly ve věku, kdy je to bavilo; a teď, po takové době, jsem zkusil trefit jejich literární styl a přidat příběh třetí. Vlastně jsem přidal dva příběhy, ale nerozdělil jsem je, právě proto, aby byly tři. Trojku pokládám za šťastné číslo. Třetí příběh je tedy dlouhý, ale ve skutečnosti je složen z příběhů dvou. Jeden se týká pokusu Buřtíka a Špejličky

uplatnit se u policie, druhý je zaměřen na lékárnu U bílé myšky, kde jsou Buřtík a Špejlička zaměstnání dodnes.

A téma je to aktuální: přeměna užitečného prostor v podniky velice neužitečné. Asi jste se inspiroval současností, tím, co se kolem nás denně děje...

Jistě! Tam kde byly lékárny, je teď něco docela jiného, a nejhorší je, když na takovém místě vznikne herna. Tak jsem ji tam při přeměně lékárny dal ... vlastně se to nepodařilo, vrátila se tam lékárna.

Jak těžké bylo navázat na čtyřicet let starý styl psaní?

Těžké to nebylo, stačilo přečíst si ty první dva příběhy; koneckonců ten jazyk, kterým jsou psané, mám rád dodnes. Je trošku starodávny či staromilský, děti se v něm mohou setkat se slovy, která jsou jim neznámá – neslyší je totiž každý den. Jsou to slova neošoupaná, protože se tak často nepoužívají. Styl Buřtíka a Špejličky je tedy takový, řekl bych, knižní, což, myslím si, přispívá komice.

Měl jste jako inspiraci nějakou existující dvojici, napadají mě třeba pánové Lasic a Satinský?

Tuhle dvojici jsem měl taky rád, ale už jako kluk jsem miloval Lauera a Hardyho, taky byl jeden z nich silný a druhý tenký. Ne že bych na ně při psaní přímo myslel, ale možná jsem se jimi inspiroval.

V jedné povídce se mluví o věku devadesáti let; chtěl byste se dožít devadesátky?

Docela ano. Kdyby mi vydrželo zdraví v přijatelné podobě, tak by to nebyl špatný věk! Moje babička se takového věku dožila.

V textu se dají vysledovat různé odkazy na váš život či práci, třeba oblíbený motiv létání nebo postava pana Bruknera. Proč je v příběhu právě pan Brukner, proč ne třeba pan Kašpar, Hraběta nebo Čepelka?

Protože Petr Brukner hraje v naší hře Dobytí Severního pólu lékárníka, jmenuje se tam Šofr, a když jsem si představil lékárníka, který přišel o lékárnu, Petr mi v té situaci hezky ladil. Určitě by mohl takovou postavu celkem dobře hrát.

Hudbu k audioknize Zdeňka Svěráka složil Jaroslav Uhlíř

HRANÍ V KVARTETU JE NEKONEČNÁ PRÁCE

Na trh se díky vydavatelství Supraphon znovu dostávají vrcholné kompozice Antonína Dvořáka pro smyčcové kvarteto a to, ve skvělé nahrávce. Konkrétně: Americký kvartet, Slovanský kvartet, kvartety op. 105 a 106 a Cypřiše hraje Panochovo kvarteto. Lahůdku pro milovníky kvartetní muziky, Antonína Dvořáka i Panochova kvarteta.

O nahrávce a činnosti smyčcových kvartetů obecně mluvíme s violistou Panochova kvarteta Miroslavem Sehnoutkou.

Vaše nové dvořákovské CD je reedicí úspěšné nahrávky z 80. let.

Ano, jde o znovuvydání děl, která tehdy vyšla v rámci edice kompletního komorního díla Antonína Dvořáka. Jednotlivě jsou ta nejznámější a nejoblíbenější díla na trhu už dávno rozebrána. Je dobře, že Supraphon vyšel těmto potřebám vstříc, a pět Dvořákových vrcholných smyčcových kvartetů a Cypřiše vydává v reedici.

Antonín Dvořák napsal patnáct smyčcových kvartetů; je to na osobnost jeho formátu přiměřeně, hodně nebo málo?

Je to tak akorát. U prvního kvartetu (op. 2) udělal Dvořák po čase určité úpravy, to dílo si pak žilo – i s jeho vědomím – svým životem. U svých smyčcových kvartetů číslo 2, 3, a 4 si myslel, že jsou nenávratně zničené, sám je totiž spálil. Zapomněl ale na to, že na konzervatoři zůstaly jejich party, z nich se daly zase dohromady. Jsou svým způsobem zajímavé, ukazují, jak Dvořák hledal svoji hudební řeč. Najdeme v nich například náznaky Debussyho... není to vrcholný Dvořák, ale v podstatě si na nich „vypsal ruku“. Mrzí mě, že se častěji nehrají kvartety z opusu 12 a 16, to už jsou poměrně vyzrálá díla. Je ale pravda, že ty jeho vrcholné kvartety, tedy ty, které zaznamenává i naše CD, jsou doopravdy mistrovská díla. Vlastně se nedivím, že právě po nich je největší poptávka.

Je na Slovanském kvartetu poznat, že je „slovanský“ a na Americkém, že je „americký“? A u těch posledních, že jsou zase „slovanské“?

Je to poznat; hlavně u kvartetu F dur – Amerického to je slyšet, názvuky amerického, indiánského i černošského vlivu jsou v něm zřetelné. Zajímavé je, kam až potom Dvořák dochází v těch svých posledních kvartetech, to jsou díla téměř symfonická, a přitom výsostně intimní. Rozhodně patří k vrcholným dílům světové kvartetní literatury. Jistě by bylo zajímavé sledovat, kam by se Dvořák vyvíjel dál, kdyby jeho život neskončil.

SU 4048-2

Jsou po vás tahle kvarteta a Cypřiše v cizině často vyžadovány?

Jsou. Cypřiše velmi často přidáváme, vlastně po každém našem koncertu. A smyčcové kvartety střídáme v repertoáru a koncertujeme s nimi – ono hrát dlouhou dobu jeden kvartet vlastně nejde. V určitých repertoárových obměnách tedy v cizině hrajeme všechny zmíněné kvartety.

Cypřiše jsou cyklem se zajímavým osudem – původně šlo o písňový cyklus!

Je v nich hodně romantiky, v podstatě jsou to opravdu písničky. Od „klasických“ kvartetních kompozic se liší kratší formou, ale jsou skutečně mistrovsky zpracované. Mnohokrát jsem je slyšel i v původní písňové verzi. Je té kvartetní verzi podobná – a není jí podobná. Každopádně je velice zajímavé obě verze porovnávat.

Jistě znáte dokonale i původní texty; nemáte někdy při hraní Cypřišů chuť si zazpívat?

(smích) Aní ne, to by nedopadlo dobře.

Dá se říci, který z kvartetů z nového CD je vám nejbližší?

To se časem mění. Mám rád před-

poslední smyčcový kvartet číslo 13 G dur, ale mistrovské jsou, jak už jsem říkal, všechny. Krásný je i kvartet č. 11C dur, ale ten se poměrně málo hraje. Myslím si, že je to škoda.

Za ty roky je všechny musíte už mít dokonale zažité – koneckonců, za jejich nahrávky jste dostali i některé prestižní světové ceny!

Pořád se dá něco vylepšovat. Jakmile si myslíte, že něco zahrajete „jen tak, se zavázanýma očima“, je to konec. Hraní v kvartetu je nekonečná práce. Neustále se dá něco upřesňovat, jak říkal Ivan Medek: vyostřovat rytmus i intonaci.

Je u nás mezi smyčcovými kvartety velká konkurence?

Konkurence je a vždycky byla obrovská, od 70. let minulého století neustále narůstala. Byla ale velká už za první republiky a před jejím vznikem. Slavné České kvarteto založilo určitý „český“ styl kvartetní interpretace (i když bylo spojeno s celým světem), pro, řekněme, českou interpretační školu má nesporný význam. Později, v 70. letech, nastal určitý kvartetní boom. Stát tehdy komorní hudbu a muzikanty vůbec hodně podporoval.

Takže i vás...

Ano, dostávali jsme různá stipendia, neměli jsme takové existenční problémy, jaké mají mladí studenti dnes. Oni ale zase mají jiné výhody, například mohou cestovat do zahraničí – a to kdykoliv a kamkoliv; prostě si vezmou kufr a odletí. Nám v tomhle ohledu kladl režim větší překážky. Jak ale říkám, měli jsme větší podporu doma. Tehdy taky vznikla řada smyčcových kvartetů – na HAMU nás učil pan profesor Kohout, a kromě nás, z těch známějších souborů, například i Pražákovo kvarteto, Kvarteto Martini, Wihanovo kvarteto... nerad bych na někoho zapomněl. Řada z tehdy vzniklých souborů se poměrně dobře

prosadila. A zpátky k té konkurenci: jak jsem říkal, je dnes velká. Na druhé straně – kvarteta rychle vznikají a mnohé zase rychle zanikají.

Je u nás činné nějaké smyčcové kvarteto, které hraje déle než Panochovcí?

Profesionální kvarteto asi ne. My už dnes hrajeme možná déle, než hráli legendární Smetanovci v jejich klasické sestavě. Co se dlouhověkosti týče, asi jsme skutečně rekordmani.

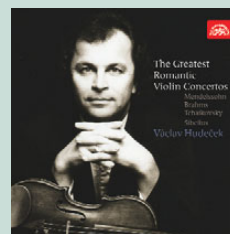
PŘIPRAVUJE SE:

SU 4049-2

JITKA HOSPROVÁ

chystá u Supraphonu album sestavené s české tvorby 20. století pro sólovou violu. Nahrála skladby Pavla Bořkovce, Jana Klusáka, Ladislava Vycpálka a Jaroslava Smolky. Jitka své novinkové album vydá u Supraphonu ve spolupráci s Českým rozhlasem.

SU 4055-2

VÁCLAV HUDEČEK

vydává na konci března 2CD nazvané Největší romantické houslové koncerty. Vedle Brahmsova houslového koncertu, který vychází na CD poprvé, budou zde díla Mendelssohna, Čajkovského a Sibelia. Nahrávka vznikla ve spolupráci Václava Hudečka se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK a se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu.

SU 4052-2

RUSSIAN MASTERS

Další titul ediční řady Russian masters představuje ansámbl tří gigantů mezi ruskými hudebníky: Kogan, Baršaj, Rostropovič. Jde o záznam jejich vystoupení na Pražském jaru 1960.

Panochovcí před časem získali Jubilejní platinovou desku Supraphonu

Foto © M. Kubisa